

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Christianity and gender in South-East China : the chaozhou missions (1849-1949)

Cai, E.X.Y.

Citation

Cai, E. X. Y. (2012, May 10). *Christianity and gender in South-East China : the chaozhou missions (1849-1949)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/18940>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/18940>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/18940> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Cai, Xiang-yu

Title: Christianity and gender in South-East China : the chaozhou missions (1849-1949)

Date: 2012-05-10

SAMENVATTING

Vier zendingsorganisaties, de American Baptist Mission (ABM), de English Presbyterian Mission (EPM), de Baseler Mission en de Missions Etrangères de Paris (MEP), waren vanaf het midden van de negentiende eeuw actief onder de Hoklo in Chaozhou in Zuid-China. Dit proefschrift onderzoekt, op basis van de archieven en publicaties die door deze zendingsorganisaties geproduceerd zijn, vanuit een vergelijkend perspectief hoe het christendom niet alleen het dagelijks leven van de lokale protestantse en rooms-katholieke vrouwen veranderde, maar ook breder de traditionele genderverhoudingen in de late Qing en Republikeinse periode beïnvloedde.

Het inleidende hoofdstuk bespreekt de geografische context, de lokale migratietradities en de belangrijkste kenmerken van de heersende genderverhoudingen in de regio Chaozhou. Hierna wordt de recente historiografie op het gebied van zending/missie en gender geïntroduceerd, als opmaat voor de bespreking van het analytische framework dat door eerdere onderzoekers op het gebied van de negentiende- en vroeg twintigste-eeuwse zending, in het bijzonder in China, wordt gehanteerd. Tot slot worden de primaire bronnen die voor deze studie zijn gebruikt, nader besproken.

Hoofdstuk twee biedt een overzicht van de ontmoeting van de Hoklo met de protestantse zendelingen en katholieke missionarissen in Zuidoost Azië in het algemeen en de Chaozhou-regio in het bijzonder. Hierbij speelt de introductie van het christendom door eerder gemigreerde Hoklo een belangrijke rol, net als de onderlinge verhoudingen tussen de vier genoemde zendingsorganisaties. Naast conflicten en rivaliteit is hierbij ook sprake van samenwerking. Verder wordt aandacht besteed aan de regionale verdeling van deze vier organisaties binnen het grotere gebied dat het onderwerp van deze studie vormt.

In hoofdstuk drie worden de activiteiten besproken die de protestantse en katholieke organisaties specifiek voor vrouwen en meisjes organiseerden. De kern hiervan vormen drie typen van instituten die met verschillende vormen van onderwijs en kennisoverdracht experimenteerden: de meisjesschool (“Little Girls School”, ABM, EPM, MEP), het volwassenonderwijs (“Old Women’s School” bij ABM, EPM, de training van “Chinese maagden” bij de MEP), en de weeshuizen (alle organisaties, maar sterkst ontwikkeld bij de katholieke MEP). In het onderwijs aan vrouwen en meisjes speelde de bijbel in de volkstalen (Hokla en Hakka, de belangrijkste talen van de Chaozhou-regio) een centrale rol. Deze vertalingen werden lokaal door zendelingen en missionarissen geproduceerd en gedrukt, soms in geromaniseerd schrift, soms in Chinese karakters.

Vrouwelijke zendelingen als Adele Field en Catherine Maria Ricketts leverden hieraan een belangrijke bijdrage. Samen met gezangboeken en eenvoudige christelijke teksten in de volkstaal, gebruikten zij deze bijbels in het onderwijs.

Hoofdstuk vier bespreekt het fenomeen van de ‘bijbelvrouwen’ (Bible-women), de eerste lokale vrouwen die als professionals in dienst van de protestantse zending meehielpen bij de verspreiding van het christendom in de regio. Een nauwkeurige lezing van de autobiografieën die door zendelinge Adela M. Field (ABM) waren verzameld en geëditeerd, waar mogelijk geconstrueerd met gegevens uit andere bronnen, levert een verfijnde prosopografie op. Deze vormt de basis voor een genuanceerd begrip van de socio-culturele achtergrond en latere levensloop van deze eerste generatie vrouwen die zich tot het christendom bekeerden. Hun redenen zich te bekeren, de manier waarop ze getraind werden, en hun professionele carrières in de protestantse zending worden verder gecontextualiseerd, net als hun impact op de bredere ontwikkeling van het Zuid-Chinese christendom.

Hoofdstuk vijf concentreert zich op het ideaal van het christelijk huwelijk zoals dat in verschillende vormen door zowel de protestantse zending als katholieke missie werd gepropageerd. Hierbij spelen onderwerpen als de onverbreekelijke huwelijksband, monogamie, wederzijds respect en liefde tussen de echtelieden, en de rol van de vrouw in het gezin een belangrijke rol. De verschillen en overeenkomsten tussen de missionaire organisaties worden verduidelijkt aan de hand van een bespreking van de verschillende reglementen die de christelijke zendelingen over dit onderwerp opstelden.

In hoofdstuk zes wordt aan de hand van de EPM-archieven bekeken hoe deze idealen in de praktijk uitwerkten. In deze archieven is terug te vinden hoe deze Britse organisatie in de jaren tussen 1880 tot 1948 omging met gevallen van bigamie, scheidingen, en concubinage en de praktijk van de ‘jonge schoondochters’ (waarbij meisjes opgroeiden in het gezin van hun toekomstige echtgenoot). De episcopale zending toont hier een tamelijk flexibele houding, rekening houdend met de problemen die voor Chinese bekeerlingen ontstonden in de confrontatie van lokale normen en de nieuwe christelijke idealen.

In hoofdstuk zeven wordt een tweede type van vrouwelijke ‘professional’ besproken, dat van de borduurster (‘needlewoman’). Ook deze groep dankt haar bestaan aan de zending/missie, die deze nieuwe vormen van handwerk in de Chaozhou regio introduceerden. Ook hier worden de verschillen tussen ABM, EPM en MEP besproken, naast de impact van deze nieuwe industrie op de bredere sociaal-economische ontwikkelingen in de regio.

Op basis van het voorgaande wordt in het slothoofdstuk geconcludeerd dat de missieorganisaties in belangrijke mate hebben bijgedragen aan nieuwe visies van de

vrouwen in Chaozhou op hun rol in gezin, familie en samenleving, in een tijd van diepgaande politieke en sociale transformaties. Deze studie onderstreept daarbij de eigen actieve bijdrage van deze vrouwen en hun vermogen autonome economische, sociale en religieuze ruimte voor zichzelf te creëren. Daarmee doet deze studie een poging dichotomieën die in eerdere gender-georiënteerde literatuur tussen ‘empowerment’ en verzet worden gepostuleerd, te overstijgen. Het accent ligt hierbij vooral op het perspectief van de christelijke vrouwen, vrouwen die via de zending en missie hun zoektocht naar gelijkwaardige relaties tussen man en vrouw en het noodzakelijke onderhoud van hun gezinnen en families dachten te kunnen verwerkelijken. Oudere weduwes of vrouwen wiens man overzee was, vonden nieuwe hoop in de christelijke kerk, zowel spiritueel via de steun die het christelijk geloof bood in moeilijke dagen, als materieel, in de praktische steun van christelijke vriendinnen en zendelingen, de mogelijkheden een nieuwe christelijke partner te vinden, en mogelijkheden een eigen inkomen te verwerven.

Deze studie concludeert daarmee dat voor vrouwen in Chaozhou, in het bijzonder voor de groep die er om verschillende redenen in het traditionele systeem minder goed vanaf kwamen, het christendom, of het nu de katolieke of de protestantse variant betrof, een blijvend aantrekkelijke optie was.